

**EL LLIBRE
DE LA SETMANA**

Els estels que conviden al pensament serè

PERFIL

**ASSAGISTA,
TRADUCTOR,
EDITOR I DIRECTOR
DE REVISTES COM
'L'ESPILL',
L'APORTACIÓ
CULTURAL DE
GUSTAU MUÑOZ
(VALÈNCIA, 1951) HA
SIGUT -I CONTINUA
SENT- DE PRIMER
NIVELL. ENGUANY
HAN COINCIDIT
TRES LLIBRES NOUS
SEUS ALS TAULELLS
DE NOVETATS**

SIMONA
ŠKRABEC

M'han regalat un mocador coreà; pintura tradicional sobre tela amb motius de plantes i insectes com un obsequi habitual en les celebracions entre amics i familiars. Què és tan bonic en aquest tros de tela? El color, que probablement cap càmera no seria capaç de capturar, aquell groc pujat com el sol de la tarda. I també que la vida s'hi representi en una simbiosi de flors, escarabats, aranyes i papallones, com un prat al pic de l'estiu. Sobre el trosset de seda, el pinzell ha acotat un espai en què res no falta ni res és sobrer perquè el món s'hi troba en harmonia. La mirada dels mestres antics –que en aquest cas concret és curiosament una dona, Shin Saimdang– accepta tot el que hi ha, percebent l'entorn des de la plenitud, acceptant la imperfecció i el caos vibrant com la

regla de l'existència. Els tres llibres que Gustau Muñoz ha publicat al llarg d'aquest any 2019 –*Corrents de fons* (Lletra Impresa), *El vertigen dels dies* (L'Avenç), *La vida dels llibres* (Afers)– tenen aquesta mateixa mirada. Peces breus i soltes que van creant un tapís, capaç de transmetre una mena de totalitat inconclusa, el batec de la vida mateixa. Tal com diu l'autor davant d'un paisatge de la serra de Mariola, embadalit per la calma que li transmet la natura, "els estels que es veuen tan nítids, conviden al pensament serè".

Una distància compromesa

Aquesta serenitat, Muñoz aconsegueix convertir-la en una actitud vital. Ens parla des del respecte màxim davant la diversitat, des d'una contemplació que és capaç d'assumir i de processar les contradiccions més grans. La seva és una distància compromesa, cosa que és extremadament difícil d'aconseguir. Apunta el que hi ha, sense un garbellat previ, però ho fa amb tanta seriositat que cauen tots els miratges. La fascinació fàcil resulta impossible, igualment com un rebuig còmode. Allò que és lleig, perillós o preocupant també ha de ser-hi inclòs. "Cal recordar aquestes coses? És de bon gust? Potser seria millor oblidar els episodis foscos", reconeix, mentre s'endinsa com pocs als fons

CORRENTS DE FONTS
GUSTAU MUÑOZ
LLETRA IMPRESA
258 PÀG. / 14,95 €

EL VERTIGEN DELS DIES
L'AVENÇ
232 PÀG. / 19 €

LA VIDA DELS LLIBRES
AFERS
240 PÀG. / 17 €

ments del pensament ultraconservador espanyol, per exemple.

Segons com, aquesta actitud tan serena de Gustau Muñoz molesta. No estem pas acostumats a veure'ns reflectits com a societat en un espill tan clar, lúcid i calmat. Els seus apunts a voltes tenen el to d'un informe notarial. Es tracta d'una informació sempre objectivable i comprovable, llistat de noms i fets, que llavors fa reflexionar. Som davant d'una crònica de quotidianitat, un dia a dia fet de lectures i d'implicació molt directa en la vida política.

Sobta en positiu que algú amb el compromís tan clar i els ideals definits i defensats, sàpiga mirar-se l'entorn amb aquesta serenor reconfortant. Muñoz ens ofereix els detalls amb l'obsessió científica de documentar cada impressió, de preservar la mirada objectiva, i guarda la fidelitat als fets d'un historiador entrenat. Aquesta recopilació d'anècdotes, però, fa difícil de copsar per quin motiu aquest autor és tan valuós. Resulta difícil de detectar la seva conscient renúncia a una síntesi, a una destil·lació d'essències.

Muñoz ens ofereix, no pas la resposta a la pregunta de qui som –sobren aquesta mena de definicions avui dia–, sinó la de com som. La cultura catalana, amb el seu desenvolupament pluricèntric, amb la seva diversitat interna, és com el meu mocador coreà de color groc daurat. Cada gest, cada persona hi són anotats, registrats, percebuts, sense jerarquies prèvies. "Tot precari i tendre, tot improvisat. Res de sòlid i durador", aquest és el nostre món. Vivim en un dia a dia ple de tensions, amb algun encert i moltes derrotes. Però el conjunt és tan magnífic com un prat en ple estiu: tot batega de vida. ♦♦

RUTH MARIOT

**SOBTA EN POSITIU QUE
ALGÚ AMB EL COMPROMÍS
TAN CLAR I ELS IDEALS
DEFINITS I DEFENSATS,
SÀPIGA MIRAR-SE L'ENTORN
AMB AQUESTA SERENOR
RECONFORTANT**

Homenatge a la fabulació

ANNA
BALLBONA

Hi ha un misteri fet de rumors i enraonies –gèneres molt del nostre segle XXI– que travessa tota aquesta novel·la:

el mort que es va trobar el Pasqual quan pasturava les ovelles i que podria tenir, al costat, un maletí carregat de diners. Aquest és el cabdell al qual s'agafa Ramon Erra per construir *La veritable història d'una mentida*, una novel·la que conté moltes històries, perspectives i maneres d'explicar una història. El relat avança sobre dues vies que s'aniran creuant: d'una banda, el nucli de pastors –contadors d'històries, però també de sopars de duro, esclar–, amb el Pasqual al capdavant; i de l'altra, la

neboda del Pasqual, la Magalí, i la resta d'alumnes d'un taller d'escriptura amb qui fan una ruta literària per París. Dos mons contraposats i contrastats que es troben, no només per la trama, sinó també perquè es miren de gairell, amb malfiança i prejudicis, més del sector literari cap al pastoral, per bé que alguns representants del pastoral, gens abonats a bucolismes, claven ventallots plens de gràcia (i lucidesa) a la figura de l'escriptor i al periodisme (la idea de veritat, versemblança i ficció titil·la al llarg de les pàgines).

La Magalí i la seva colla intenten escriure una no-

vel·la *patchwork* –que, en part, és el que llegeix el lector– sobre el mort trobat pel tiet (Erra és professor de novel·la a l'Ateneu Barcelonès i s'hi aprecien una mà d'aclucades d'ull al fet creatiu). I els altres pastors col·len el tiet perquè amolli el secret, que va més enllà del que semblaria.

De fet, la que a estones és una inversemblant història d'aventures passa per Roma, Brussel·les... La novel·la es va fent a mesura que avança la novel·la, una construcció trenca-closques sofisticada. Són especialment divertits els moments en què sembla que els pastors competeixin, sense sa-

P. TORDERA

LA VERITABLE HISTÒRIA D'UNA MENTIDA
RAMON ERRA
UNIVERS
176 PÀG. / 16,50 €

ber-ho, amb els lletraferits per explicar millor una història, encara que qui l'acaba explicant millor que ningú, com es veurà, és el Pasqual. Es despleguen diferents punts de vista, tòpics i contratòpics, i l'oralitat dels pastors obté passatges autèntics i vibrants. Aquesta novel·la comparteix amb l'anterior d'Erra (*Far West gitano*, 2015) el gust pel ritme trepidant, l'aventura i fins i tot la intriga. També un cert interès pels mons en vies de desaparició i els canvis que pateixen en aquest anar-se'n. Potser el salt continu de veus i diàlegs diferents poden marejar una mica, però el lector acaba amb la impressió que s'emportaria a casa aquella colla de pastors perquè el contacontes incessant –i necessari– no acabés allà. ♦♦